

НАЦІОНАЛЬНА МЕРЕЖА
РОЗВИТКУ ЛОКАЛЬНОЇ
ФІЛАНТРОПІЇ

GlobalGiving

ФОНД
ГРОМАДИ
ХЕРСОНА

ЗАХИСТ

Зміни в житті херсонців за часи повномасштабного вторгнення

Звіт за результатами соціологічного онлайн-дослідження

Дослідження проведено БО «Фонд громади міста Херсон «Захист» за підтримки Національної мережі розвитку локальної філантропії та GlobalGiving.

Підготовку дослідження проведено БО «Фонд громади міста Херсон «Захист» в рамках Програми сприяння громадській активності «Долучайся!», що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) та здійснюється Pact в Україні. Зміст цього дослідження є винятковою відповідальністю Pact та його партнерів і не обов'язково відображає погляди Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) або уряду США.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

pact
building
local
promise.

Січень

2025

Загальна інформація про дослідження

Методологія: онлайн-опитування за інтерактивною структурованою анкетною, посилання на яку відправлялося потенційним респондентам із бази даних (дослідницької онлайн-панелі Херсонської громади). Вибірка сформована на основі демографічних показників станом на 1 січня 2022 року. За таких показників похибка дослідження не перевищує 5% з вірогідністю 0.95. У вибірці представлені як херсонці, які зараз знаходяться в громаді, так і ті, хто виїхав з Херсона після 24.02.2022 і перебуває зараз в інших областях України або за кордоном. Офіційні дані щодо міграцій херсонців наразі відсутні, тому немає можливості оцінити представленість у вибірці респондентів за цією ознакою, проте існують підстави вважати, що співвідношення у вибірці респондентів, які залишились в громаді є більшим, ніж у реальності, що може впливати на результати дослідження.

Мета дослідження: з'ясувати зміни в повсякденному житті херсонців, які відбулися за час повномасштабного вторгнення.

Обсяг вибірки: 435 респондентів.

Терміни проведення польового етапу: з 5 по 28 грудня 2024 року.

Замовник дослідження: Фонд громади міста Херсон «Захист».

Виконавці дослідження:

- Микола Гоманюк (Херсонське обласне відділення Соціологічної асоціації України, голова);
- Олег Сінаюк (ТОВ Нью Імідж Маркетинг Груп, директор);
- Ігор Даниленко (ТОВ Нью Імідж Маркетинг Груп, аналітик).

Дослідницька група продовжує роботу над збільшенням та вдосконаленням онлайн-панелі мешканців Херсонської міської громади з метою її максимального наближення до показників генеральної сукупності і запрошує усіх херсонців долучатися до панелі. Це можна зробити за посиланням: <https://lemur.ua/sign-up>

Війна та евакуація призвели до значних змін у житті херсонців. Проте більшість з них відбулася в перші два роки великої війни. 2024 рік лише закріпив той стан, в якому вже опинилися херсонці. Ми порівняли результати опитування 2024 року з результатами подібного опитування, яке проводили в грудні 2023 року, і з'ясували, що по більшості показників отримані цифри знаходяться в межах похибки. Використовуючи медичну термінологію, доречно сказати так: **якщо стан громади в 2023 можна було назвати «важким», то в 2024 році – «стабільно важким».** Тим не менше херсонці не тільки змогли адаптуватися до умов війни, зміни місця проживання, еміграції тощо, а й у певній мірі – повернути в своє життя елементи передвоєнного життя, наприклад, можливість мати відпустку, робити кар'єру, вчитися та святкувати Новий рік з ялинкою.

Тож, що ми маємо станом на початок 2025 року? **Майже половина респондентів (49%) змінила роботу. 66% опитаних змінили професію.** Порівняно з початком 2022 року кількість непрацюючих збільшилася з 5% до 19%, але зменшилась порівняно з груднем 2023 р. (тоді таких було 28%) Для значної частини опитаних зміни в професійному житті були пов'язані з низхідною соціальною мобільністю: 56% херсонців (з тих, хто зараз працює) відкотилися назад по кар'єрній драбині, тобто нова посада була для них не така висока, як попередня. Проте 10% вдалося підвищити свій соціальний статус, знайти нові життєві перспективи. Причому більше таких виявилось серед тих, хто виїхав з міста.

Порівняно з початком 2022 року прибутки більшої частини опитаних херсонців знизилися: дещо зменшилися (у 20% респондентів) або суттєво зменшилися (у 48%). Частка таких респондентів збільшилася і порівняно з опитуванням 2023 року. Тоді їх було 19% і 35% відповідно.

У 2024 році 17% працюючих херсонців змогли відпочити, тобто мати відпустку.

Не відбулося змін у підвищенні мовної компетенції. Так само, як і в 2023 році, 21% херсонців продовжували вивчати англійську мову, по 3% польську та німецьку, 2% іспанську та 1% французьку. І робили вони це переважно самостійно.

Трохи про демографію. Порівняно з початком 2022 року у 13% херсонців змінився сімейний стан. У 2023 році таких було менше – 8%. Лише в 7% сімей за часи великої війни народилися діти. І таких випадків більше в сім'ях, які зараз живуть не в Херсоні.

Залишається для херсонців гострим питання щодо умов проживання. Більше половини опитаних (53%) мешкає в орендованому житті. І ця цифра виросла: у грудні 2023 року таких було трохи менше (44%). Для порівняння: до початку повномасштабного вторгнення лише 9% херсонців знімали житло. Очікувано, що орендарів більше серед тих, хто виїхав з міста (85%).

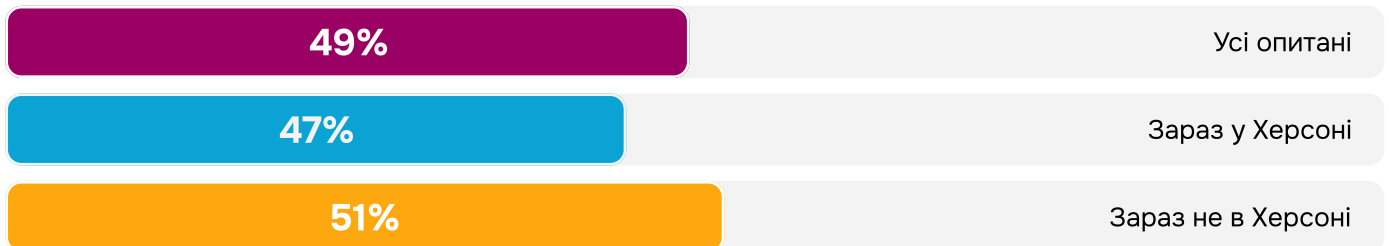
До початку повномасштабного вторгнення 79% опитаних херсонців **встановлювали на Новий рік ялинку.** У 2024 році таких було лише 39%, майже так само, як і в 2023 році.

Розподіл відповідей

Загальні зміни в зайнятості херсонців (N=435), %

Q.: Чи змінили ви свою професію, сферу зайнятості після повномасштабного вторгнення?

Ствердні відповіді на запитання

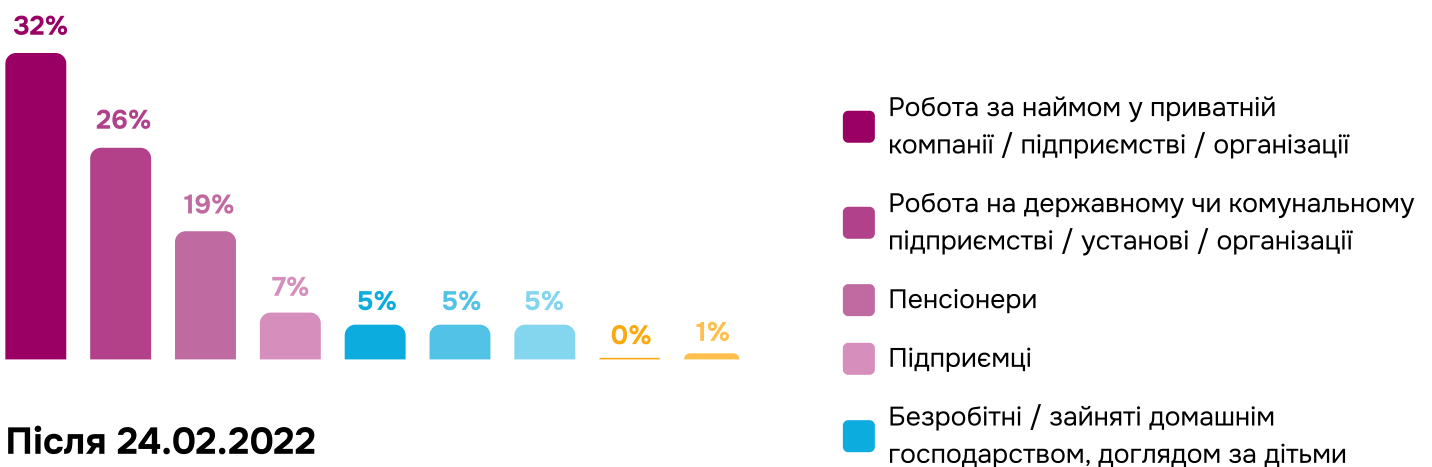

Порівняння характеру зайнятості до повномасштабного вторгнення і після (N=435), %

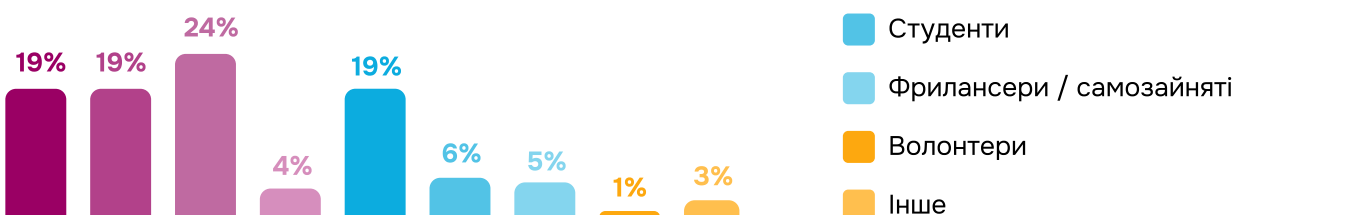
Q.: Яким було ваше основне заняття до повномасштабного вторгнення (до 24.02.2022)?

Q.: Яке у вас зараз основне заняття (після 24.02.2022)?

До 24.02.2022

Після 24.02.2022

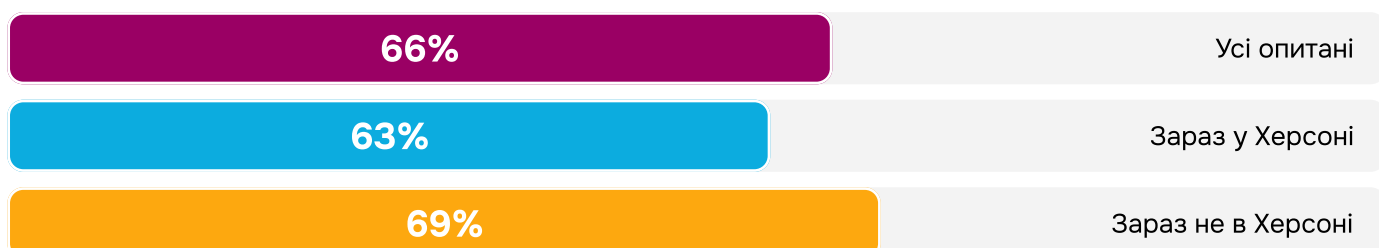
Порівняння характеру зайнятості до повномасштабного вторгнення і після серед тих, хто зараз живе у Херсоні, і тих, хто виїхав

	Зараз у Херсоні		Зараз не в Херсоні	
	До 24.02.	Після 24.02.	До 24.02.	Після 24.02.
Робота за наймом у приватній компанії / підприємстві / організації	29	14	34	24
Робота на державному чи комунальному підприємстві / установі / організації	27	17	24	22
Пенсіонери	22	28	16	20
Безробітні / зайняті домашнім господарством, доглядом за дітьми	6	24	5	14
Фрілансери / самозайняті	6	4	4	5
Підприємці	5	2	9	5
Студенти	4	5	7	6
Волонтери	0	3	0	1
Інше	1	3	1	3

Зміна професії (N=435), %

Q.: Чи змінилась ваша професія після повномасштабного вторгнення?

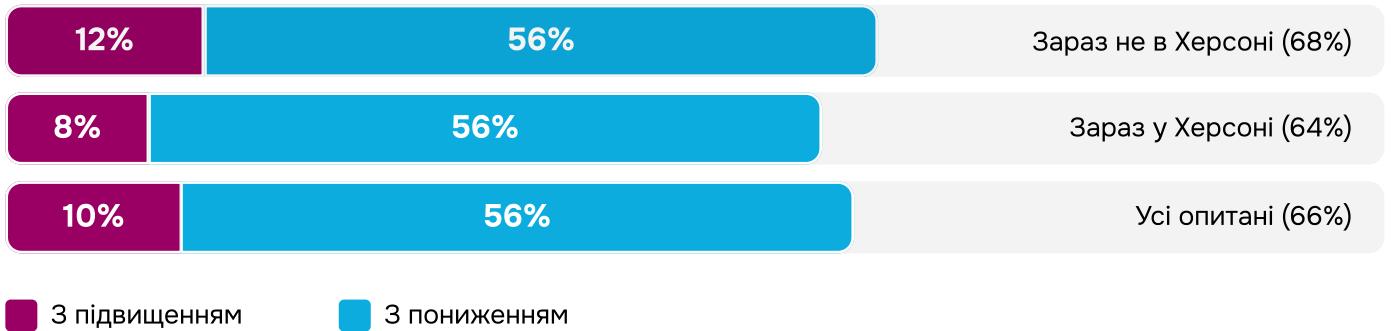
Ствердні відповіді на запитання. N = 214 (ті, хто зараз працює)

Професійна соціальна мобільність херсонців (N=435), %

Q.: Чи змінилась ваша посада після повномасштабного вторгнення?

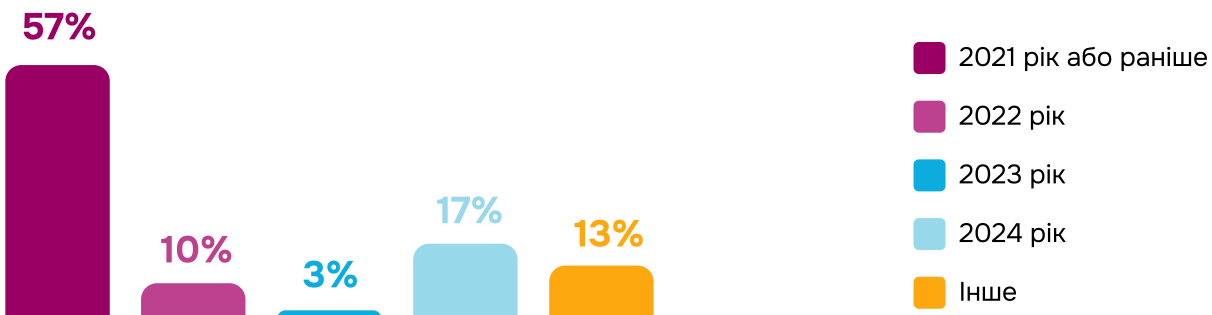
Ствердні відповіді на запитання. N = 214 (ті, хто зараз працює)

Відпочинок херсонців (N=435), %

Q.: Коли останній раз ви мали на роботі відпочинкову відпустку?

N = 214 (ті, хто зараз працює)

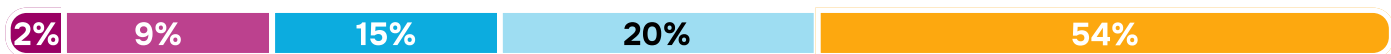
Прибутки херсонців (N=435), %

Q.: Як змінилися ваші прибутки порівняно з часом до повномасштабного вторгнення (з урахуванням інфляції)?

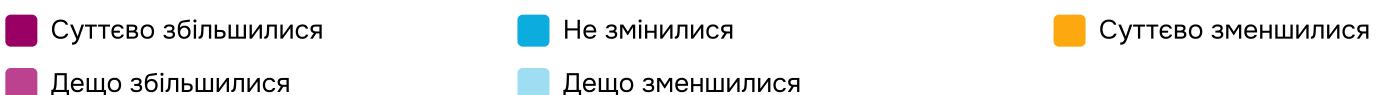
Усі опитані

Зараз у Херсоні

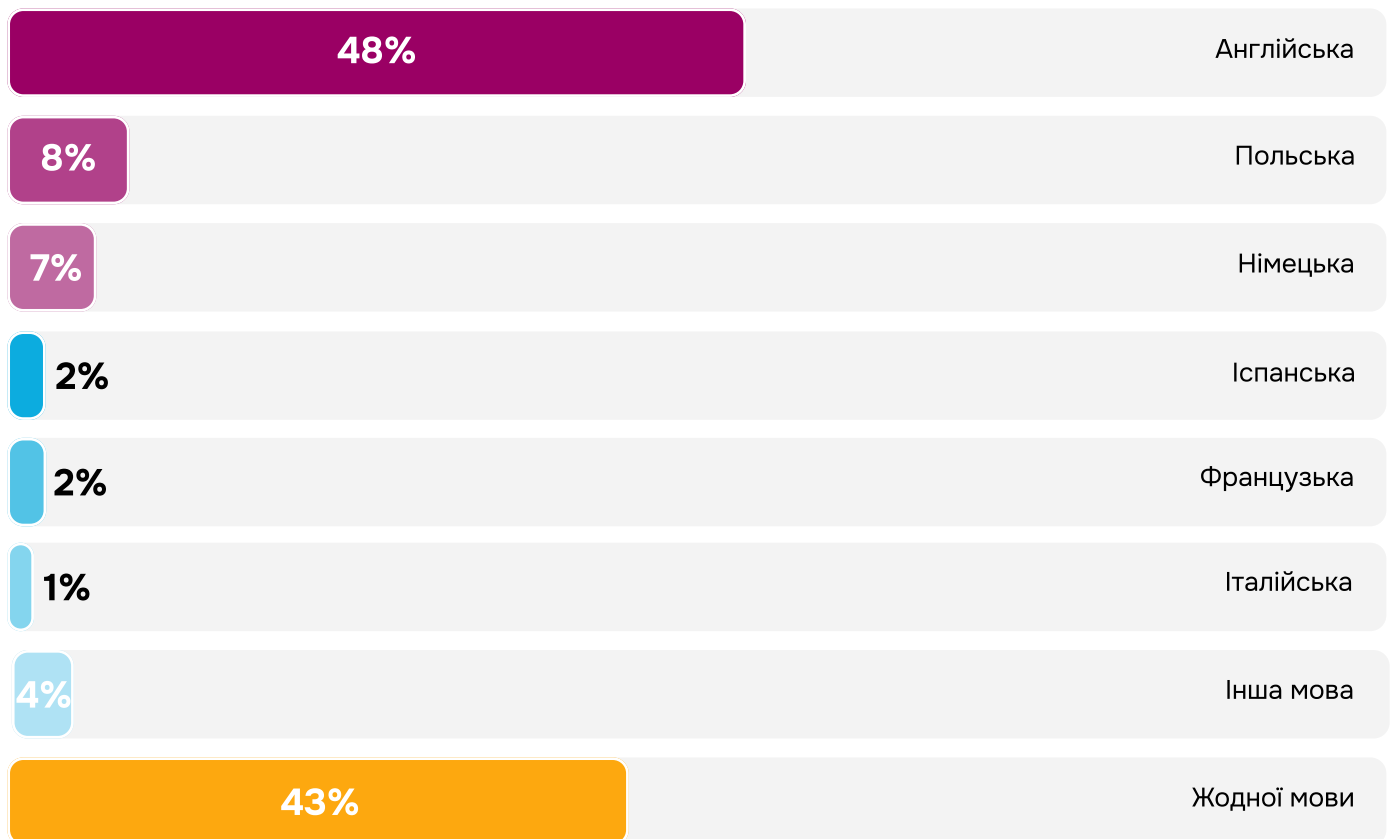
Зараз не в Херсоні

Декларування знання іноземних мов (N=435), %

Q.: Які іноземні мови ви знаєте принаймні на рівні, достатньому для спілкування на побутові теми?

Множинні відповіді

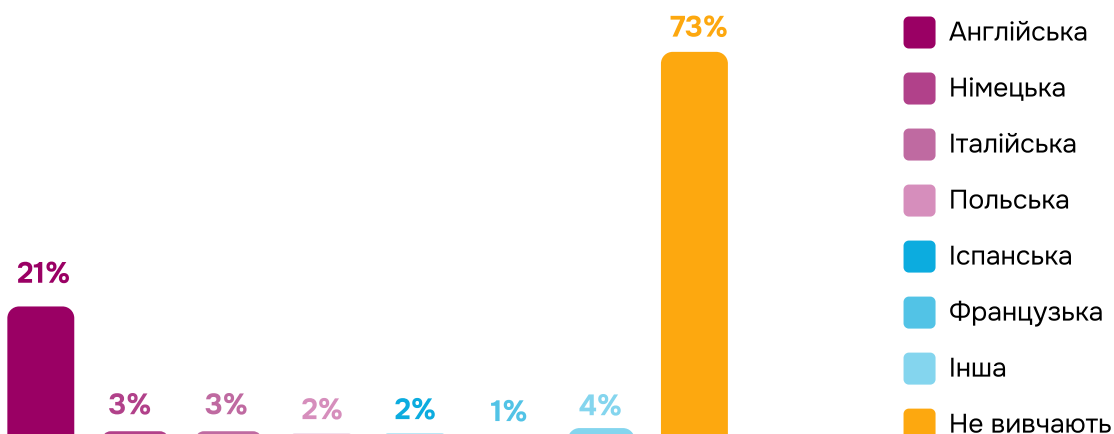

Підвищення мовної компетенції (N=435), %

Q.: Чи вивчаєте ви зараз якусь іноземну мову?

Q.: Яку іноземну мову ви зараз вивчаєте?

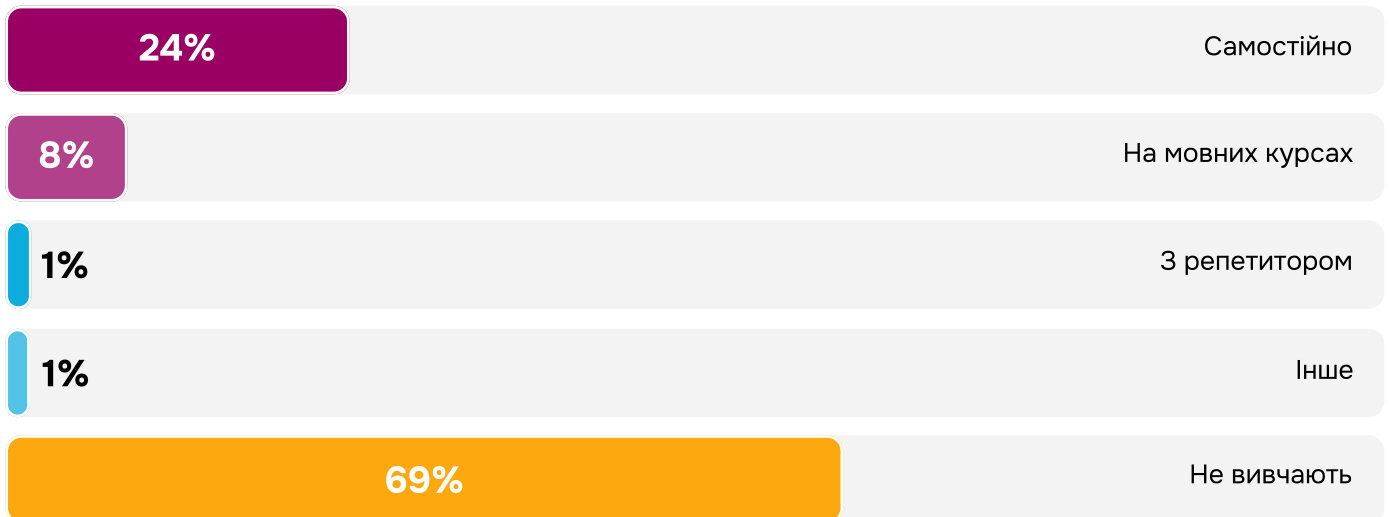
Множинні відповіді

Форми підвищення мовної компетенції (N=435), %

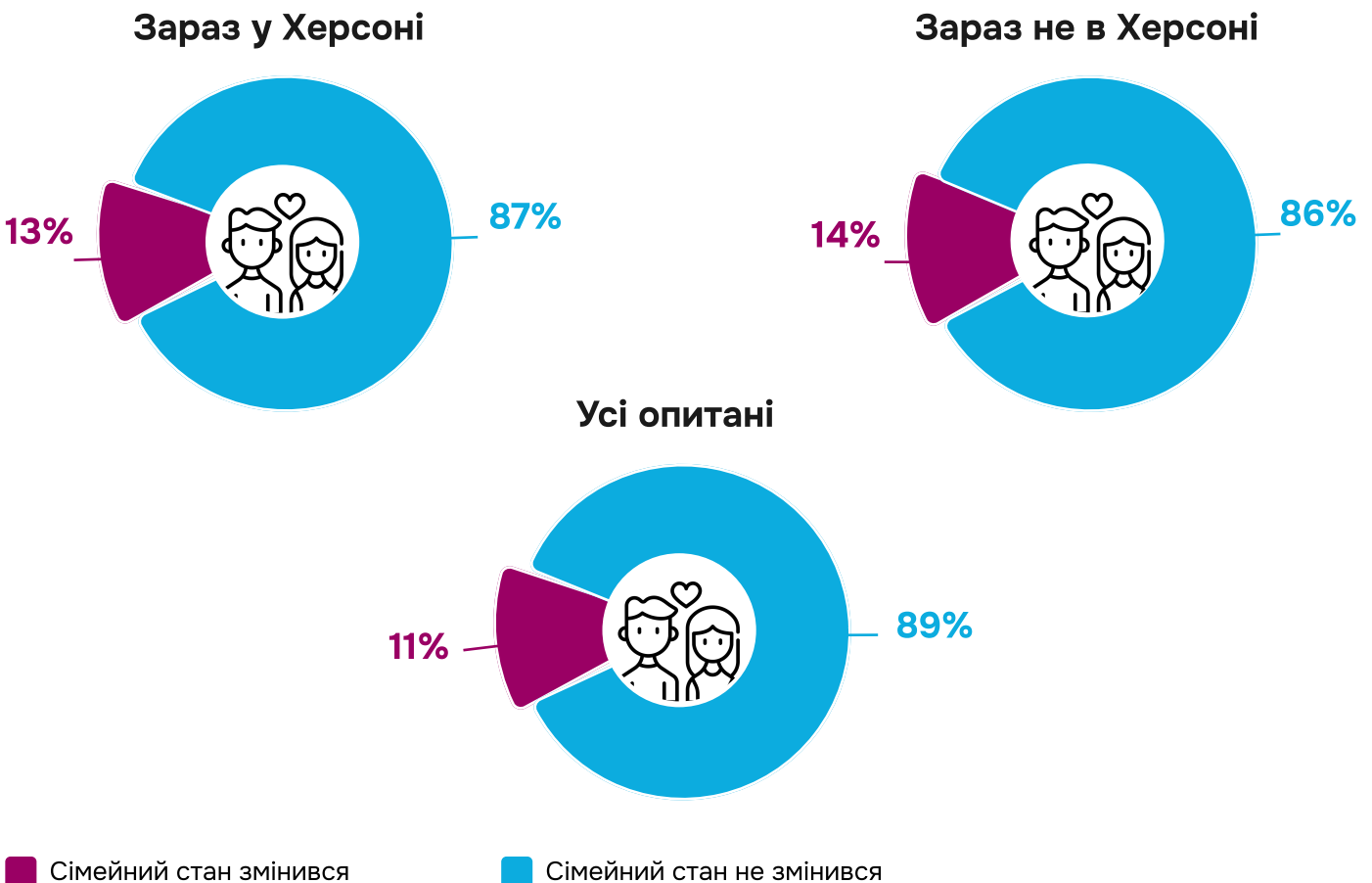
Q.: Як ви вивчаєте мову?

Множинні відповіді

Загальні зміни сімейного стану (N=435), %

Q.: Яким був ваш сімейний стан до 24/02/22?

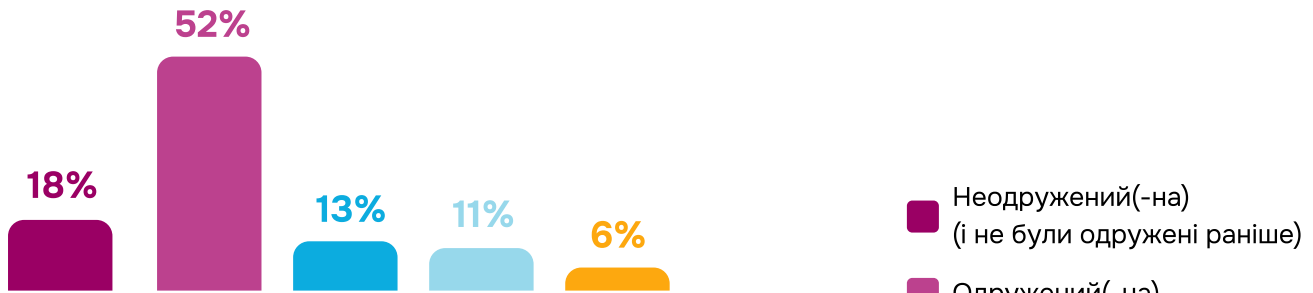

Характер зміни сімейного стану (N=435), %

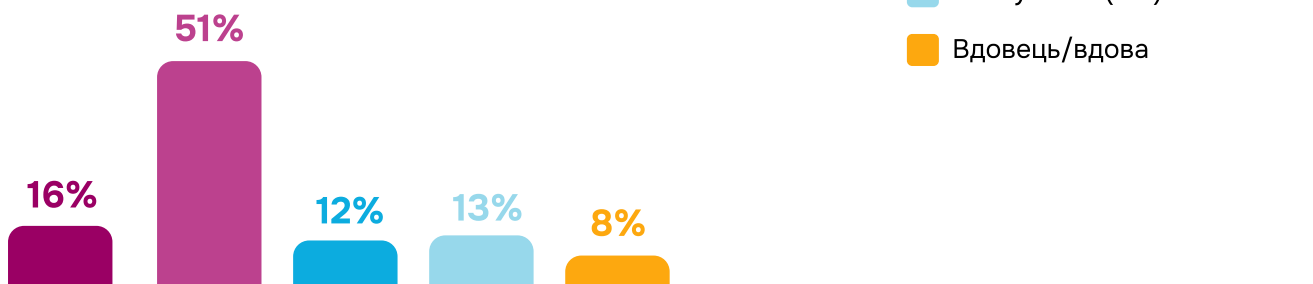
Q.: Чи змінився ваш сімейний стан після повномасштабного вторгнення?

Q.: Який ваш сімейний стан зараз?

До 24.02.2022

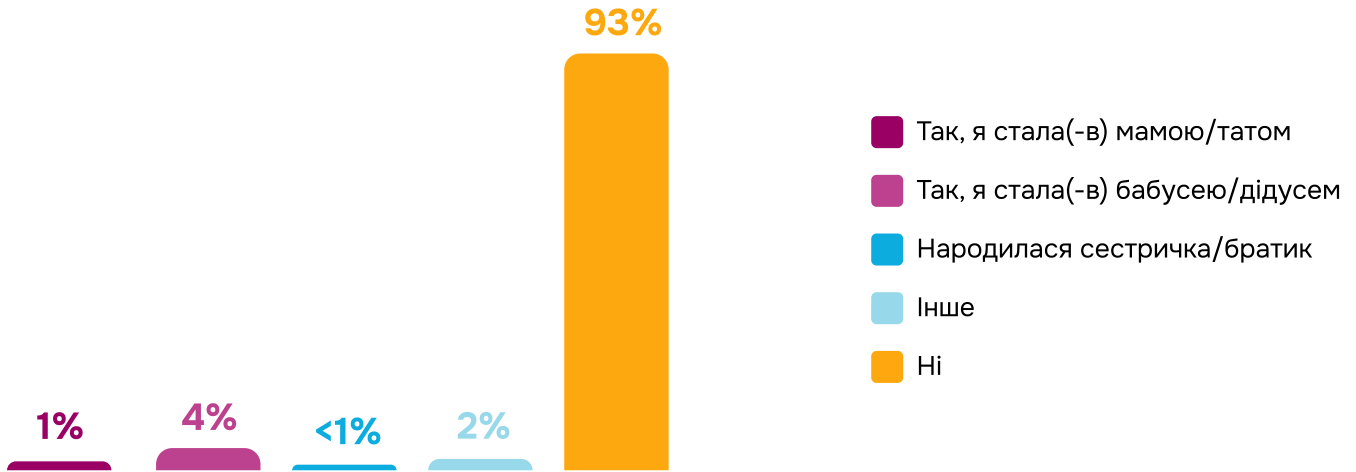
Після 24.02.2022

	Зараз у Херсоні		Зараз не в Херсоні	
	До 24.02.	Після 24.02.	До 24.02.	Після 24.02.
Неодружений(-на) (і не були одружені раніше)	14	12	21	19
Одружений(-на)	48	46	56	56
У громадянському шлюбі	16	17	9	8
Розлучений(-на)	15	16	9	11
Вдовець/вдова	7	9	5	6

Дітонародження у херсонців (N=435), %

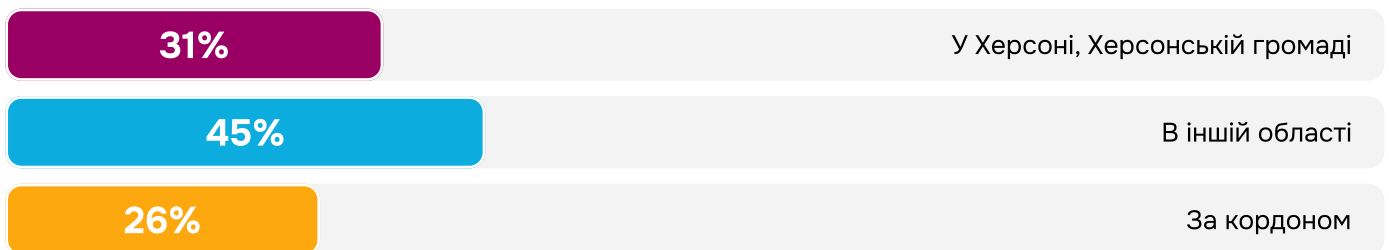
Q.: Чи народились в 2024 році у вашій родині діти чи онуки?

Рейтинг актуальних проблем громади (N=435), %

Q.: Де саме вони народились?

Відповіді респондентів, у родинях яких у 2024 році народились діти (N = 27)

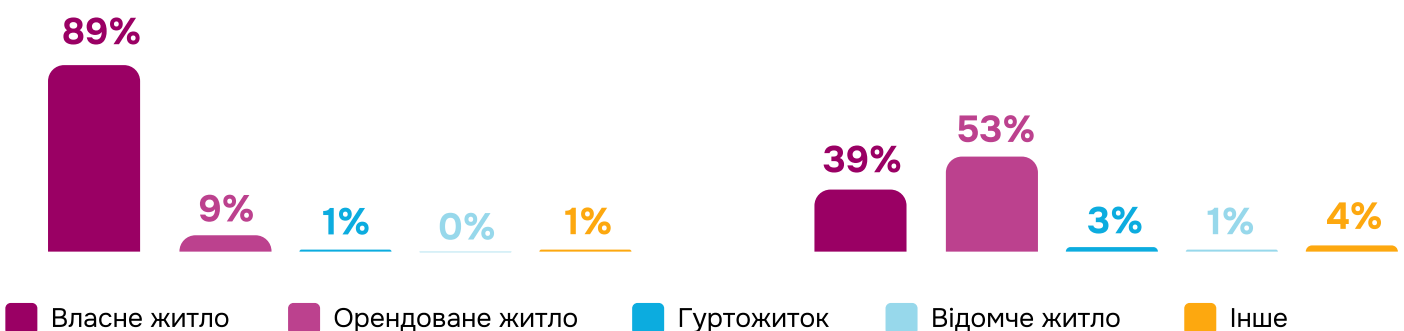
Житлові умови херсонців до війни і зараз (N=435), %

Q.: У якому типі житла ви проживали до повномасштабного вторгнення?

Q.: А у якому типі житла ви мешкаєте зараз?

До 24.02.2022

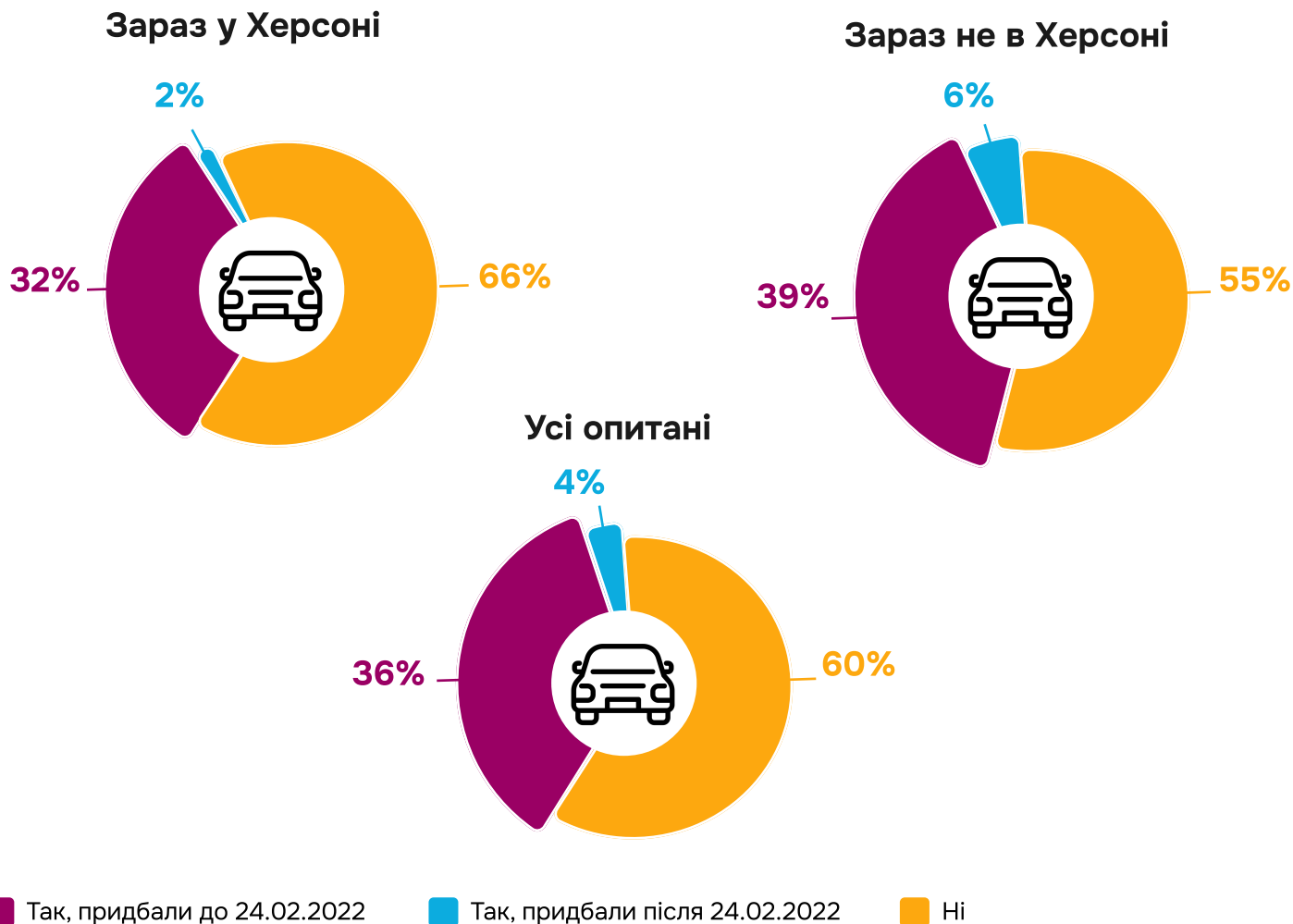
Після 24.02.2022

	Зараз у Херсоні		Зараз не в Херсоні	
	До 24.02.	Після 24.02.	До 24.02.	Після 24.02.
Власне житло	88	74	90	6
Орендоване житло	9	19	9	85
Гуртожиток	1	1	0	4
Відомче житло	<1	2	1	0
Інше	2	4	<1	5

Володіння автомобілем (N=435), %

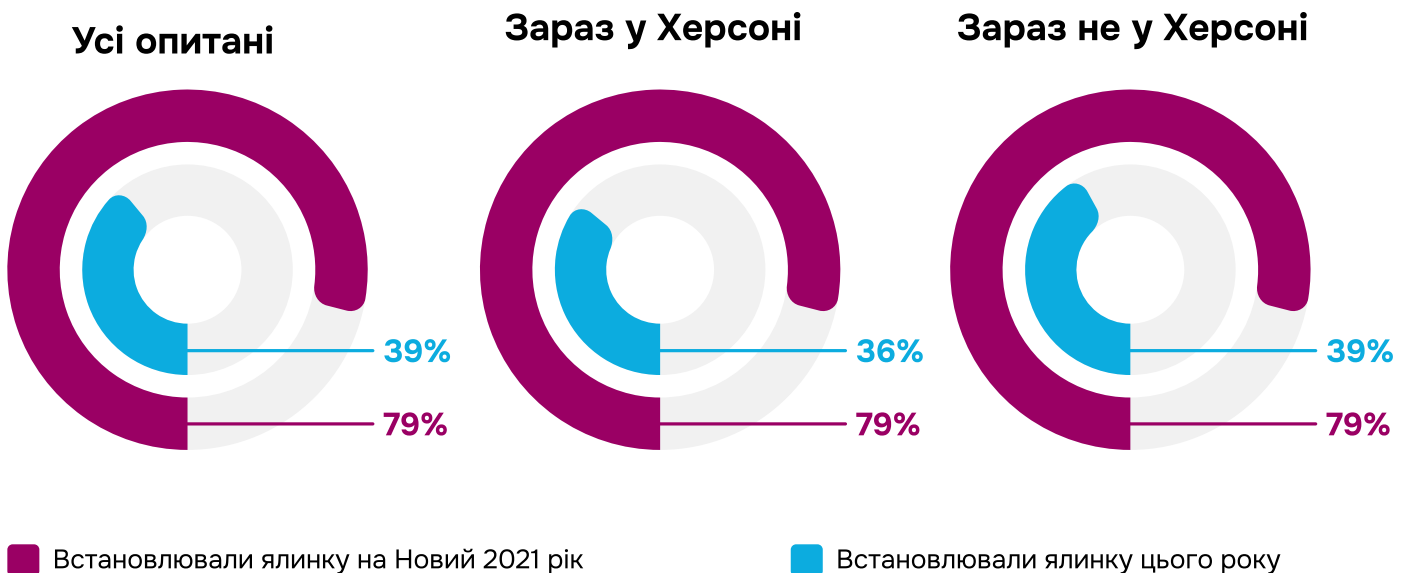
Q.: Чи маєте ви (ваша родина) особистий автомобіль зараз?

Особливості святкування Нового року (N=435), %

Q.: Чи встановлювали ви новорічну ялинку на Різдво / Новий рік у 2021 році?

Q.: Чи встановлювали ви (плануєте встановити) новорічну ялинку на це Різдво / Новий рік?

Портрет респондентів

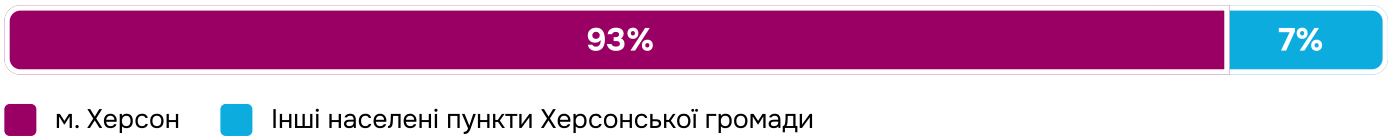
Стать

Вік

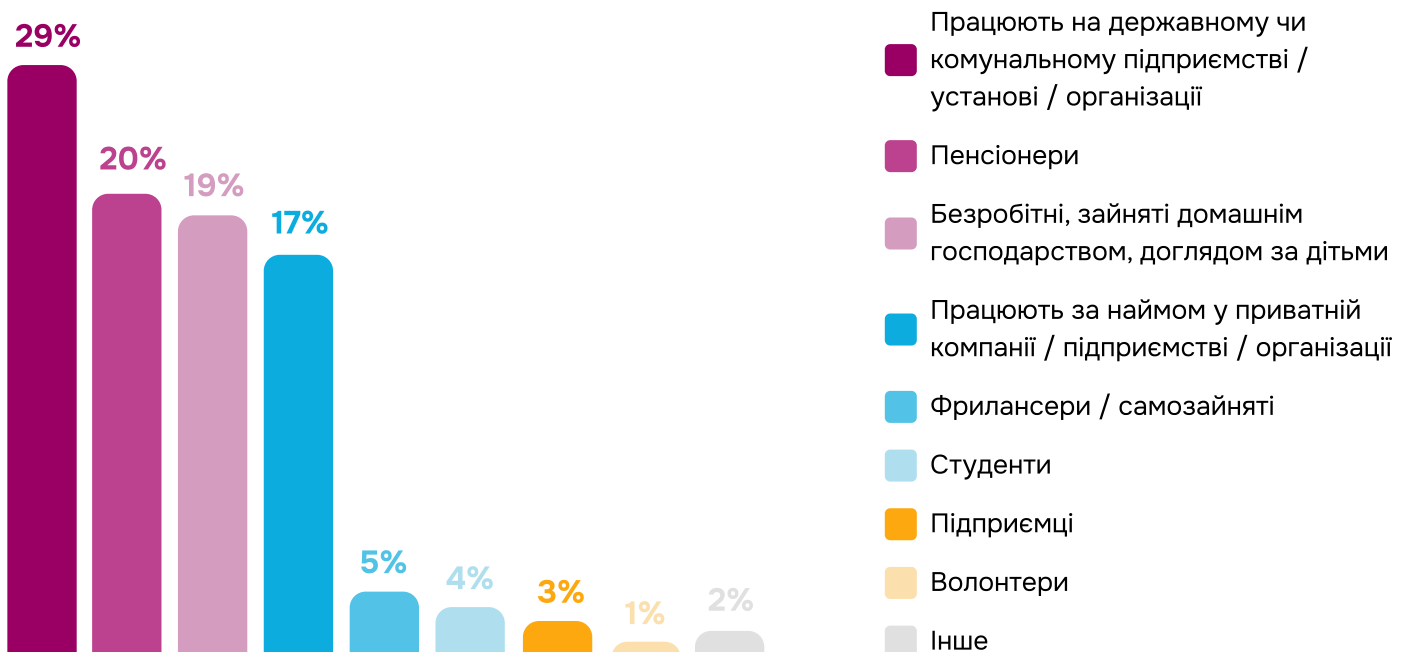
Місце проживання до 24 лютого 2022 року

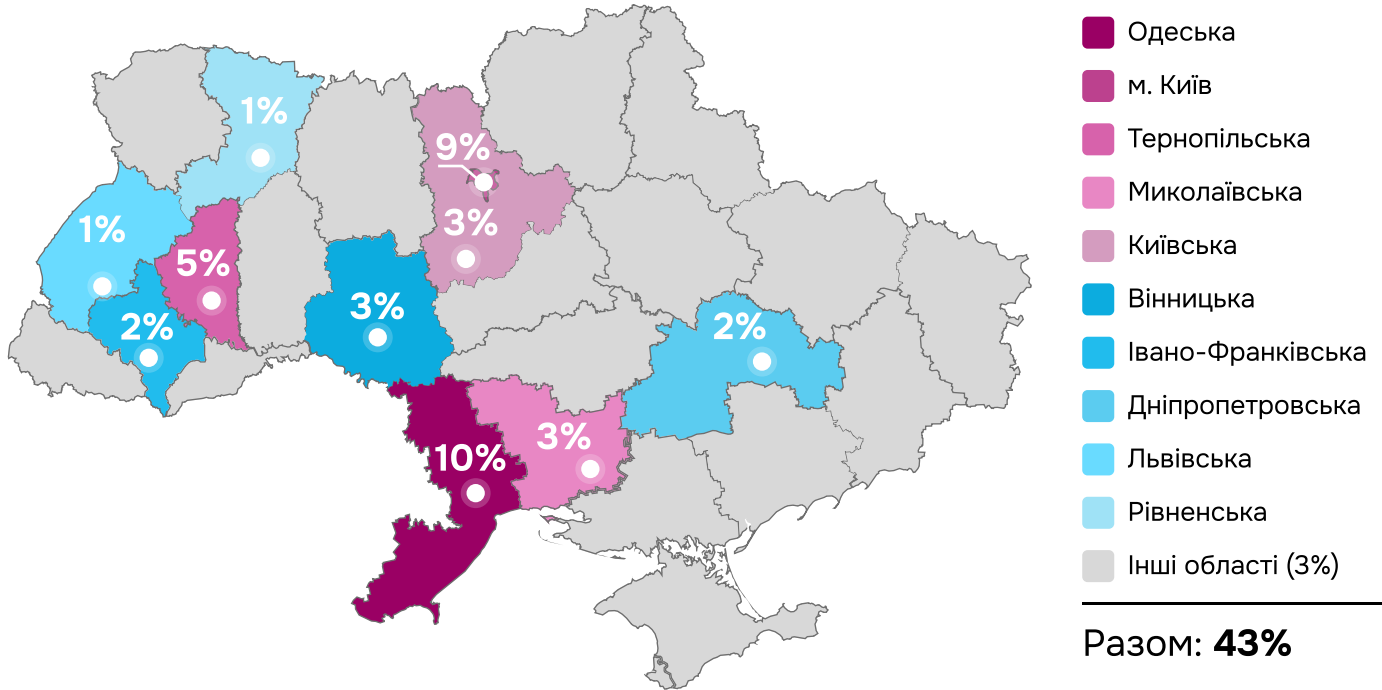
Місце проживання зараз

Зайнятість

У якій області проживають ті, хто змінювали місцепроживання після 24.02.2022

У якій країні проживають ті, хто змінювали місцепроживання після 24.02.2022

